

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä annetun lain 10 luvun 1 §:n ja säätiölain 10 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan korjattavaksi tilintarkastuslain säätämisen yhteydessä syntyneitä teknisluontoisia virheitä.

Avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi niin, että avoimen yhtiön ja kommandiittiyhtiön yhtiösopimuksessa olisi määrättävä tilintarkastajien lukumäärästä vain, jos yhtiössä on enemmän kuin yksi tilintarkastaja. Esityksen mukaan avoin yhtiö ja kommandiittiyhtiö olisi aina velvollinen valitsemaan yhden tilintarkastajan.

Säätiölakiin ehdotetaan lisättäväksi luettelo niistä henkilöistä, joille säätiön varoja ei saa lainata. Ehdotettu luettelo on laajempi kuin laissa ennen tilintarkastuslain säätämisen yhteydessä tehtyä muutosta ollut vastaava luettelo.

Lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun ne on hyväksytty ja vahvistettu.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

Laki avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä

Avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä annetun lain (389/88) 10 luvun 1 §:n 2 momenttia muutettiin tilintarkastuslain (936/94) säätämisen yhteydessä annetulla lailla (940/94). Muutoksella tilintarkastusvelvollisuus laajennettiin kaikkiin avoimiin yhtiöihin ja kommandiittiyhtiöihin. Muutoksen mukaan avoimen yhtiön ja kommandiittiyhtiön yhtiösopimuksessa on aina määrättävä tilintarkastajien lukumäärästä. Sopimusmääräyksen edellyttäminen kaikilta avoimilta yhtiöiltä ja kommandiittiyhtiöiltä johtaa kuitenkin tarpeettomiin yhtiösopimusten muutoksiin. Tämän vuoksi on tarkoituksenmukaisempaa säätää tilintarkastajien vähimmäislukumäärästä suoraan laissa.

Esityksen mukaan avoin yhtiö ja kommandiittiyhtiö on aina velvollinen valitsemaan

yhden tilintarkastajan. Yhtiösopimuksessa voidaan kuitenkin sopia, että yhtiössä asetetaan useampia tilintarkastajia.

Säätiölaki

Ennen tilintarkastuslain säätämisen yhteydessä tehtyä säätiölain (109/30) muutosta säätiön varojen lainaamiskielto ja säätiön tilintarkastajan esteellisyyssäännökset koskivat samaa, säätiölain 12 §:n 3 momentissa tarkoitettua henkilöpiiriä. Tilintarkastuslain säätämisen yhteydessä säätiölain 12 §:n 3 momentista poistettiin luettelo tilintarkastajiksi esteellisistä henkilöistä. Säännökset tilintarkastajan esteellisyydestä otettiin laajennettuna tilintarkastuslain 24 §:ään. Säätiön varojen lainaamista koskevassa säätiölain 10 §:n 2 momentissa viitataan kuitenkin edelleen 12 §:n 3 momenttiin pyrittäessä määrittelemään sitä, kenelle säätiön varoja ei saa lainata. Siksi esityksessä ehdotetaan säätiölain 10 §:n 2 momentista poistettavaksi viittaus 12

§:n 3 momenttiin ja siihen lisättäväksi luetelo niistä henkilöistä, joille säätiön varoja ei saa antaa lainaksi.

Esityksessä se henkilöpiiri, jolle säätiön varoja ei saa lainata, ehdotetaan määriteltäväksi tilintarkastuslain 24 §:ää vastaavasti. Määritelmään ehdotetaan kuitenkin tehtäväksi teknisiä muutoksia.

Säätiön varoja ei siten saisi lainata säätiön tai sen kanssa samaan kirjanpitolaissa (655/73) tarkoitettuun konserniin kuuluvan yhteisön tai sanotussa laissa tarkoitetun osakkuusyhteisön yhtiömiehelle, hallituksen tai hallintoneuvoston jäsenelle, toimitusjohtajalle tai vastaavassa asemassa olevalle taikka sille, jonka tehtävänä on säätiön tai edellä tarkoitetun yhteisön kirjanpidon tai varojen hoito taikka hoidon valvonta. Varoja ei saisi lainata myöskään säätiöön tai edellä tarkoitettuun yhteisöön tai henkilöön palvelussuhteessa tai muutoin alistussuhteessa olevalle. Lainanantokiello koskisi myös momentin 1 kohdassa tarkoitetun henkilön aviopuolisoa tai hänen kanssaan yhteisessä taloudessa avioliitonomaisissa olosuhteissa elävää henkilöä, veljeä, sisarta ja sitä, joka on häneen suoraan ylenevässä tai alenevassa sukulaisuus- tai lankoussuhteessa taikka sellaisessa lankoussuhteessa, että toinen heistä on naimisissa toisen veljen tai sisaren kanssa.

Ehdotettu henkilöpiiri poikkeaa aikaisemmin 12 §:n 3 momentissa tarkoitetusta henkilöpiiristä lähinnä siten, että säätiön kanssa samaan kirjanpitolaissa tarkoitettuun konserniin kuuluvien yhteisöjen ja säätiön osakkuusyhteisöjen johto ja varainhoidosta vastaavat tulevat määritelmän piiriin. Henki-

löpiiri laajenee myös siten, että mainittuihin henkilöihin alistussuhteessa olevat ja heidän lähisukulaisensa tulevat kiellon piiriin. Tilintarkastuslain 24 §:n 2 momentista johtuu, ettei myöskään säätiön tilintarkastajalla voi olla lainaa säätiöltä.

Säännökseen ehdotetaan siirtymäsäännöstä, jonka mukaan uutta säännöstä ei sovellettaisi lainaan, joka on annettu lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti ja siis ennen tämän lain voimaantuloa ja jonka ehtoja ei ole muutettu tämän lain voimaantulon jälkeen.

2. Esityksen vaikutukset

Avoimista yhtiöistä ja kommandiittiyhtiöistä annettuun lakiin ehdotetulla muutoksella vältytään suurelta määrältä kaupparekisteri-ilmoituksia. Esityksellä ei ole muita vaikutuksia.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu oikeusministeriössä. Esityksen valmistelussa on kuultu Suomen Yrittäjien Keskusliitto ry:n ja Säätiöiden ja rahastojen neuvottelukunnan edustajia.

4. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun eduskunta on ne hyväksynyt.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä annetun
lain 10 luvun 1 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä 29 päivänä huhtikuuta 1988 annetun lain (389/88) 10 luvun 1 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on 28 päivänä lokakuuta 1994 annetussa laissa (940/94), seuraavasti:10 luku
Tilintarkastus1 §
Soveltamisala

sopimuksessa voidaan määrätä, että yhtiössä on useampia tilintarkastajia. Tilintarkastajan valintaan osallistuvat yhtiömiehet voivat lisäksi valita yhden tai useamman varatilintarkastajan.

Avoimessa yhtiössä ja kommandiittiyhtiössä on oltava yksi tilintarkastaja. Yhtiö------
Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 .

2.

Laki**säätiölain 10 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 5 päivänä huhtikuuta 1930 annetun säätiölain (109/30) 10 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on 27 päivänä maaliskuuta 1987 annetussa laissa (349/87), seuraavasti:

10 §

Hallituksen on erityisesti huolehdittava säätiön toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä ja siitä, että säätiön varat sijoitetaan varmalla ja tuloa tuottavalla tavalla. Varoja ei saa antaa lainaksi seuraaville henkilöille:

1) säätiön taikka kirjanpitolaissa (655/73) tarkoitettulla tavalla samaan konserniin kuuluvan yhteisön tai sanotussa laissa tarkoitettun osakkuusyhteisön yhtiömies, hallituksen tai hallintoneuvoston jäsen, toimitusjohtaja tai vastaavassa asemassa oleva taikka se, jonka tehtävänä on säätiön tai edellä tarkoitettun yhteisön kirjanpidon tai varojen hoito taikka hoidon valvonta;

2) säätiöön tai 1 kohdassa tarkoitettuun yhteisöön tai henkilöön palvelussuhteessa tai muutoin alistussuhteessa oleva; tai

3) edellä 1 kohdassa tarkoitettun henkilön aviopuoliso tai hänen kanssaan yhteisessä taloudessa avioliitonomaisissa olosuhteissa elävä henkilö, veli tai sisar taikka se, joka on häneen suoraan ylenevässä tai alenevassa sukulaisuus- tai lankoussuhteessa taikka sellaisessa lankoussuhteessa, että toinen heistä on naimisissa toisen veljen tai sisaren kanssa.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 .

Tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen 10 §:n 2 momentin mukaisesti annettuun lainaan ei sovelleta tämän lain säännöksiä, jos lainaan liittyviä ehtoja ei muuteta tämän lain voimaantulon jälkeen.

Helsingissä 2 päivänä helmikuuta 1996

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Oikeusministeri *Sauli Niinistö*

1.

Laki**avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä annetun
lain 10 luvun 1 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä 29 päivänä huhtikuuta 1988 annetun lain (389/88) 10 luvun 1 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on 28 päivänä lokakuuta 1994 annetussa laissa (940/94), seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus***10 luku
Tilintarkastus****1 §
Soveltamisala**

Avoimessa yhtiössä ja kommandiittiyhtiössä on oltava yksi tai useampi tilintarkastaja sen mukaan kuin yhtiösopimuksessa määrätään. Tilintarkastajan valintaan osallistuvat yhtiömiehet voivat lisäksi valita yhden tai useamman varatilintarkastajan.

Avoimessa yhtiössä ja kommandiittiyhtiössä on oltava yksi tilintarkastaja. Yhtiösopimuksessa voidaan määrätä, että yhtiössä on useampia tilintarkastajia. Tilintarkastajan valintaan osallistuvat yhtiömiehet voivat lisäksi valita yhden tai useamman varatilintarkastajan.

Tämä laki tulee voimaan _____
kuuta 199 . _____

2.

Laki**säätiölain 10 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 5 päivänä huhtikuuta 1930 annetun säätiölain (109/30) 10 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on 27 päivänä maaliskuuta 1987 annetussa laissa (349/87), seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus***10 §**

Hallituksen on erityisesti huolehdittava säätiön toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä ja siitä, että säätiön varat sijoitetaan

Hallituksen on erityisesti huolehdittava säätiön toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä ja siitä, että säätiön varat sijoitetaan

Voimassa oleva laki

varmalla ja tuloa tuottavalla tavalla. Varoja ei saa antaa lainaksi 12 §:n 3 momentissa tarkoitettulle henkilölle.

Ehdotus

varmalla ja tuloa tuottavalla tavalla. Varoja ei saa antaa lainaksi seuraaville henkilöille:

1) säätiön taikka kirjanpitolaissa (655/73) tarkoitettulla tavalla samaan konserniin kuuluvan yhteisön tai sanotussa laissa tarkoitettun osakkuusyhteisön yhtiömies, hallituksen tai hallintoneuvoston jäsen, toimitusjohtaja tai vastaavassa asemassa oleva taikka se, jonka tehtävänä on säätiön tai edellä tarkoitettun yhteisön kirjanpidon tai varojen hoito taikka hoidon valvonta;

2) säätiöön tai edellä 1 kohdassa tarkoitettuun yhteisöön tai henkilöön palvelussuhteessa tai muutoin alistussuhteessa oleva; tai

3) edellä 1 kohdassa tarkoitettun henkilön aviopuoliso tai hänen kanssaan yhteisessä taloudessa avioliitonomaisissa olosuhteissa elävä henkilö, veli tai sisar taikka se, joka on häneen suoraan ylenevässä tai alenevassa sukulaisuus- tai lankoussuhteessa taikka sellaisessa lankoussuhteessa, että toinen heistä on naimisissa toisen veljen tai sisaren kanssa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 199 .

Tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen 10 §:n 2 momentin mukaisesti annettuun lainaan ei sovelleta tämän lain säännöksiä, jos lainaan liittyviä ehtoja ei muuteta tämän lain voimaantulon jälkeen.